

Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Hükûmeti arasında 1 haziran 1933 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan mücrimlerin iadesine ve cezaî mevatta karşılıklı muzaheretî adliyeye müteallik muahedenamenin tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 4/VII/1934 - Sayı : 2743)

No.
2535

Kabul tarihi
23 - VI - 1934

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Hükûmeti arasında 1 haziran 1933 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan « Mücrimlerin iadesine ve cezaî mevatta karşılıklı muzaheretî adliyeye müteallik muahedename » kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun, muahedenamenin teatisinden altı hafta sonra muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına Hariciye ve Adliye vekilleri memurdur.

28 haziran 1934

TÜRKİYE İLE İSVİÇRE ARASINDA MÜCRİMLERİN İADESİNE VE CEZAİ MEVADDA KARŞILIKLI MUZAHERETİ ADLİYEYE MÜTEALLİK MUAHEDENAME

Türkiye Reisiçümhuru,

Ve

İsviçre Federal Meclisi

Mücrimlerin takibatını temin maksadile cezaî mevadda muzaheretî adliyeye müteallik karşılıklı veeibelerini bir muahede ile tanzim etmeği kararlaştırmışlar ve işbu husus için murahhasları olmak üzere:

Türkiye Reisiçümhuru,

Birinci sınıf elçi ve Hariciye vekâleti müsteşarı Menemenli Numan Beyi,

İsviçre Federal Meclisi,

İsviçre Konfederasyonunun Türkiyedeki fevkalâde murahhas ve orta elçisi Müsyü Henri Martin'i,

tain eylemişlerdir.

Bu murahhaslar, usulüne muvafık bulunan salâhiyetnamelerini birbirlerine tebliğ ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır:

I - Umumî hükümler

Madde — 1

Âkit Taraflar mütekabiliyet şartile ve aşağıdaki maddelerin hududu dairesinde:

- a) Takip olunan veya mahkûm edilen kimseleri iade ve transit olarak teslim etmeği;
- b) Para ve eşyaya vaziyet ve onları tevdi etmeği;
- c) Takip olunan veya mahkûm edilen kimseleri iki Devletin zabta memurlarına haber ver-

meği veyahut taharri varakalarına geçirmeği;

d) Menşe memleketine dönmüş olan diğer Taraf tebaası aleyhine yapılacak muhtemel takibata esas olacak vesikaları bu tebaanın mensup olduğu Devlete vermeği;

e) Cezaî mevadda evrakı adliyyeye tebliğ ve istinabeler icra etmeği;

f) Âkitlerden birinin arazisinde diğer Devlet tebaası aleyhine sadır olmuş katî ilâmları birbirlerine tebliğ etmeği, taahhüt ederler.

II - Mücrimlerin iadesi

Madde — 2

Matlubunun Devlet kendi arazisinde bulunan ve diğer Devletin salâhiyettar makamâtı tarafından takip veya mahkûm edilen kimseleri kendi tebaası müstesna olmak üzere, iade etmesi lâzımgelir.

Madde — 3

§ I

İadeyi istilzam eden cürmî fiiller şunlardır:

I) Adam öldürmek, (teammüden katil, kasten katil, ebeveynini ve çocuklarını katil ve zehirlemeyi ihtiva eder);

II) Kastî çocuk düşünme ve düşürtme;

III) Ölümü veya daimî bir malûliyeti, daimî bir iş yapamamazlığı veyahut vücudün el ve ayaklarile veya sair bir azasından birinin vahim bir surette sakatlanmasını intaç eden kastî darp ve cerhler;

IV) Irza geçmek, cebren ırz ve namusa taarruz, fuhşa tahrik, kadın ve çocuk ticareti;

V) 14 yaşından aşağı kız ve erkek çocukların cebren veya cibrü şiddet istimal etmeden ırzına geçmeke;

VI) Kız, kadın, erkek kaçırmak ve hilâfı usul hapis, nesebi yok etmek, çocuk değiştirmek;

VII) Müdafaasız çocukların ve şahısların teşhiri ve terki, sağırlerin kaçıırılması;

VIII) Devlet, korporasyonlar, şirketler ve hususî kimseler tarafından ihraç edilmiş meskûkât ve kâğıt paraların, kanunî rayici olan banknotlar veya sair itibar evrakının, eshamın ve sair senetlerin taklit ve tağyiri, posta pullarının, damgaların, Devlet ve âmme dairelerine ait alâmet ve mühürlerin taklidi ve tağyiri, taklit ve tağyir edilmiş olan bu şeylerin hileli, istimali veya hile niyetile ithali, imali veya mevkiî tedavüle vazı veya mühürlerin, pulların, resmî alâmetlerin hileli istimali veya sui istimali;

IX) Umumî ve hususî muharreratta sahtekârlık, vesaike resmîyenin ve ticaret senedatının taklidi, böyle tahrif ve taklit edilmiş vesaike hileli istimali, vesaike araştırılması;

X) Yalan yere şahadet, şahitlerin ifsat ve itmar ve hukukî ve cinaî mevadda yalan yere yemin;

XI) Memurini Devletin irtişası;

XII) İhtilâs ve emvali emiriyeyi sirkat, memurlar ve müstevdilerin irtikâbı;

XIII) Kasten yangın çıkarma, mevaddı infilâkiyenin mugayiri kanun olarak istimali;

XIV) Demir yollarının, vapurların, posta arabalarının, elektrik makina ve mecralarının (telefon, telgraf) imhasını ve tahribini müeddi olacak kasdî fiiller ve bunların işletilmesinin tehlikeye vazı;

XV) Şekavet, bilihafe ahiz, hırsızlık, yataklık;

XVI) Korsanlık, bir gemiyi batırmak, karaya oturtmak, imha etmek, istimale gayrisalih kılmak ve tahrip etmek maksadile ve bundan bir başkası için bir tehlike hâsıl olmak şartile yapılan fiiller;

XVII) Dolandırıcılık;

XVIII) Emniyeti suiistimal ve hileli aşırma;

XIX) Hileli iflâs;

XX) Mevaddı muhaddereye ait ahkâma mugayir muamele.

§ 2

İki Devlet mevzuatında münderiç olup işbu maddenin 3 üncü fıkrasında muharrer şeraite uygun gelen bütün cürümler keza iadeye mevzu teşkil edebilir.

Yukarıdaki tasniflere teşebbüs, iştirak, tahrik ve teshil hususları dahildir.

§ 3

Aşağıdaki hallerde iadei mücrimin talebi kabul olunur:

a) Mahkûm edilmişler hakkında, cürüm iki Devlet mevzuatına nazaran bir sene hapis cezasını veya daha ağır bir cezayı istilzam ederse;

b) Mahkûm edilmişler hakkında, hükmedilen cezaların yekûnu veyahut çekilecek cezanın bakiyesi en aşağı altı ay hapse baliğ olursa.

Madde — 4

Aşağıdaki hallerde suçluların iadesi talebi kabul olunmaz:

a) İade talebini icap eden kabili tecziye fiil siyasî bir suç teşkil ederse veyahut adi bir suç mevzu bahis olduğu halde bile, kabili tecziye fiil, gayesi yahut sebebi ve icrası ile murtabit bulunan hâdiseler itibarile kendisinden istenilen Devlet tarafından esasından siyasî bir cürüm olarak sayılırsa;

b) İade talebini icap eden kabili tecziye fiil malî, tamamen askerî mahiyette olursa veyahut bir matbuat suçu teşkil ederse;

c) Kabili tecziye fiil kendisinden istenilen Devlet arazisi üzerinde işlenmiş ise veyahut hariçte işlenmiş olup bu Devletin kazası dahiline girerse;

d) Devletlerden birinin veya diğerinin mevzuatına nazaran cezaî takibat veya cezanın infazı mürru zamana uğramışsa yahut şikâyetin ademi mevcudiyeti gibi sair hukukî sebepler dolayısıyla takibat icrası kabul edilmez ise;

e) Talep olunan kimse iade talebini istilzam etmiş olan fiil dolayısıyla 3 üncü bir Devlet arazisinde beraet etmiş veya mahkûm olmuşsa, ve mahkûmiyet halinde cezasını çekmiş veya cezası tecil edilmiş ise.

Madde — 5

İade, istenilen kimsenin istisnâî bir mahkeme tarafından muhakeme edilmemesi kaydı ihtirazısı altında vuku bulacaktır.

Madde — 6

İadesine muvafakat olunan kimse iadeye tekaddüm eden ve talepten mezkûr bulunmayan bir cürümden dolayı takibata maruz kalmayacak ve cezalandırılmayacaktır. Meğer ki iadeyi kabul eden Devlet 8 inci maddede mezkûr bulunan vesaiki müsbiteye müsteniden buna muvafakat etmiş olsun.

İade olunan kimse katî tahliyesinden itibaren 30 gün zarfında isteyen Devlet arazisini terketmek hususundaki hakkını istimal etmez yahut terkettikten sonra tekrar oraya avdet eder ise yukarıki takyidî hüküm kabili tatbik değildir.

Aynı hükümler 3 üncü bir Devlete tekrar iade halinde de tatbik edilir.

Madde — 7

Kendisine bir kimse teslim olunan Devlet, diğer Devlete iadeyi mucip olan suça ait ilâmın bir suretini gönderecektir.

Madde — 8

İade talepnamesine aşağıdaki vesaiik terfik olunmak lâzımdır:

- a) Bir ilâmı adli veya bir lüzumu muhakeme kararı veya gayrimuvakkat bir tevkif müzekkeresi veya bunlara muadil başka bir varaka;
- b) Suçun hususiyetlerini ve suçun ika edildiği tarihe ve mahalle ve mülkiyete müteveccih cürümler mevzubahs olursa mücrimin sebebiyet verdiği veya sebebiyet vermeğe niyet ettiği zararın miktarına ait tafsilâtı muhtevi ve cürmî hâdiseyi mufassalan hâki bir izahname;
- c) Talip Devlet arazisinde tecrim olunan file kabili tatbik veya tatbik edilmiş olan cezaî hükümlerin bir sureti;
- d) İstenilen kimsenin hüviyetinin tesbitine lâzım olan eşkâl, fotoğraf, eğer mevcut ise parmak izleri gibi her türlü vesaiik ve malumat.

Hapishaneden kaçmış bir kimsenin iadesini temin mevzubahs olursa ayrıca mücrimin hapishaneye girdiği ve oradan kaçtığı tarihi ve geri kalan cezanın müddetini mübeyyin bir beyanname ibrazı lâzımgelecektir.

Madde — 9

İade talepnamesini aldığı zaman matlubunminh Devletin istenilen şahsın iadesi için muktazi tedbirleri alır. İşbu iade talebinin muhik olmadığını gösterecek ciddi sebeplerin fıkdanı halinde, istenilen kimsenin usulen tevkif ve iade muamelesinin hitamına kadar mevkufiyeti idame edilmek lâzımdır.

İstenilen kimsenin tevkifini temin için posta irsalâtını veya telgrafları musadere etmek icap ediyorsa matlubunminh Devletin salâhiyettar makamı memleketin kanunlarına tevfikan muktazi tedbirleri resen alır.

Madde — 10

İsteyen Devlet cürmî hâdiseyi sarahaten tarif ve tayin eden ve iade talepnamesinin gönderileceğine dair teminatı mutazammın bulunan ve 8 inci maddenin (a) fıkrasında muharrer vesaiikten birinin mevcudiyetini bildiren bir talepname verirse istenilen kimse, iade talebi sebetmezden evvel bile muvakkaten tevkif edilebilir.

Diğer Devlet işbu tevkiften derhal haberdar edilecektir.

Tevkifi takip eden 50 gün zarfında iade talepnamesi 8 inci maddede mezkûr vesaiiki müsbite ile birlikte verilmediği takdirde tevkif edilmiş olan şahıs serbest bırakılacaktır.

Madde — 11

Matlubunminh Devlet, iade talebinin işbu muahedenin 8 inci maddesi hükümlerine mutabık olmadığı kanaatinde ise, 30 gün zarfında verilmek şartile, talip Devletten icap eden mütemmim malûmatı isteyebilecektir.

Mütemmim malûmat bu müddet zarfında verilmezse istenilen kimse serbest bırakılabilir.

Madde — 12

Âkit Devletler iade muamelesini tesrie yarayacak bütün tedbirleri almağı taahhüt eyerler.

İadeye bir kere muvafakat edildikten sonra 13 üncü maddedeki hükümler mahfuz kalmak şartile, iadenin, hususî halde mukarrer olduğu ve hile serian icrasına nezaret ederler.

İstenilen kimsenin matlubunminh Devlet arazisinde aktetmiş olabileceği medenî borçlar, bunun iadesine bir mâni teşkil edemiyecaktır.

Madde — 13

Matlubunminh Devlet arazisinde istenilen kimse aleyhinde cezaî bir takibat devam ediyorsa yahut

bu şahsın, iade talebini müstelzim olan cürümden başka bir cürümden dolayı orada cezasını çekmesi lâzım ise, matlubunminh Devlet dahilinde icabı adli yerini buluncaya kadar iade tehir edilebilir.

Bununla beraber iade talebi hakkında derhal bir karar verilmesi lâzımdır.

Madde — 14

Bir kimsenin iadesi yalnız âkit Devletlerden biri tarafından değil, fakat 3 üncü bir Devlet tarafından da talep edilirse, matlubunminh Devlet muktaziyatı adaleti nazarı itibara alarak, bu kimsenin hangi Devlete teslim edileceğini tayinde muhtardır.

Bununla beraber, istenilen kimse, diğer Âkit Devlet tobaasından ise, usulen bu Devletin iade talebi kabul olunur.

III - Transit olarak iade

Madde — 15

Üçüncü bir Devlet tarafından, diğer Âkit Devletlerden birinin arazisinden geçmek suretile, iade edilecek bir kimsenin transit olarak iadesi aynen iade şeraiti dairesinde vukubulacaktır.

Transit olarak, iade, matlubunminh Devletlerin polis memurlarının nezareti altında en seri tarik ile icra edilecektir.

IV - Zaptedilen para ve eşyanın tevdi

Madde — 16

İstenilen kimsenin zilyedi bulunduğu veya muhafazasında bulunan veya mumaileyh tarafından saklanılan yahut bir başkasının muhafazasına bırakılan bütün eşya (Evrak, para, muhtelif eşya) resen zaptedilecektir.

Bu eşya, cezaî tahkikat için esbabı sübutiyeden addedilebilecek ise, salâhiyettar makam bir mahzur görmezse talip Devlete, kabil olduğu takdirde iade edilecek kimse ile birlikte tevdi edilecektir. Eşhası salise, bu eşya üzerinde bir hak iddia ederlerse, bunlar talep vukuunda menlehül-haklara verilmek üzere esbabı sübutiye olarak istimallerine lüzum kalmayınca, matlubunminh Devlete iade edilmek lâzımgelir.

Bu eşya esbabı sübutiye teşkil etmeyip yalnız suçla alâkadar olursa eşhası salisenin hukuku mahfuz kalmak şartile tevdi edilmek lâzımgelir.

İstenilen kimsenin iadesi, vefat veya firar dolayısıyla mümkün olmadığı zaman, bu eşyanın tevdi yine aynı şerait dairesinde icra edilecektir.

Üçüncü fıkraya nazaran suçtan mütevellit bulunan para ve kıymetli evrak, yirmi dördüncü maddeye tevfikan matlubunminh Devlete teveccüh eden masrafların tediyesinde kullanılmayacaktır.

V - Firarilerin eşkâli

Madde — 17

Diğer Devlet arazisinde buldukları farzolunup doğru adresleri bilinmeyen kimseler ile iade talebinden sonra ele geçirilemeyen yahut kaçmış olan kimselerin eşkâli, matlubunminh Devletin zabıta memurlarına ihbar edilecek veyahut araştırma bültenlerine geçirilecektir. Eşkâlin tesbiti esbabı mucibeli bir iade talebi yapılmca vukubulur.

Bulduğu takdirde eşkâli bildirilen şahıs tevkif edilmek ve hakkında iade muamelesi yapılmak lâzımgelir.

Bir iade vakası başka bir suretile halledildiği takdirde, eşkâle ait muamelenin iptali için, talip Devlet matlubunminh Devleti bundan haberdar edecektir.

VI - Cezaî takibat

Madde — 18

Takip olunan şahsın mensup olduğu Devlet arazisinde cari kanunlara nazaran, bu şahsı, diğer Devlet arazisinde ika edilmiş bir cürümden dolayı takip etmek lâzımgeliyorsa, bu Devlet, merkumun takibat dosyasını ve dava için istenilen diğer bütün vesaik ve izahatı tevdi edecektir.

Takip olunan şahsın mensup olduğu Devlet, takibatın seyri ve neticesi, keza mahkûmiyet halinde, cezanın infazı hakkında diğer Devleti haberdar edecek ve verilen hükmün veya alman kararın aslını veya musaddak bir suretini ona gönderecektir.

VII - Cezaî mevatta karşılıklı adlî muavenete ait diğer vasıtalar

Madde — 19

Âkit Devletler:

- a) Evrakı adliyenin ve hususile talepnamelerin tebliği;
  - b) Matlubunminh Devlet makamatının itirazını mucip olmamak şartile, maznunların, şahit veya ehlihibrenin istimama ait istinabelerin ve sair istintak muamelelerinin icrası,
- Suretile cezaî mevatta birbirlerine mütetekabilen adlî muavenette bulunmayı taahhüt ederler.

Madde — 20

Karşılıklı adlî muavenet talepleri, matlubunminh Devletin kanunlarına göre muameleye tâbi tutulur. Bu Devletin makamatı mahallî dairelerin mümasıl taleplerinde olduğu gibi aynı cebir tedbirlerini tatbik ederler.

Eğer talep icra edilemezse, talip Devlet, esbabı zikredilmek suretile bundan haberdar edilecektir.

Madde — 21

Evrakı adliyenin tebliği tarihinde matlubunminh Devlet, talip Devlete, bir makbuz, celpname tevdi halinde de, alâkadarın buna muvafakat edip etmeyeceğini mübeyyin bir beyanname tevdi edecektir.

Bir Devlete arzusile icabet eden bir şahit veya ehlihibre, tabiiyetleri ne olursa olsun cezaî takibata mevzu teşkil eden suçun faili sıfatile, ve iştirak, teşebbüs, yataklık veya suçu teşkil veyahut evvelce ika edilmiş sair her hangi bir fiil sebeble talip Devlet arazisinde hiç bir suretle takibata maruz kalmayacaktır. Bunların talip Devlet arazisine muvasalatlarına tekaddüm eden bir hükmün icrası veya her hangi mukaddem bir sebep için tevkifleri veya alıkonulmaları cihetine gidilmeyecektir.

Madde — 22

Aşağıdaki hallerde 19 uncu maddenin derpiş ettiği şekilde karşılıklı adlî muavenet mecburiyeti yoktur:

- a) Talep mevzuunu teşkil eden fiil, işbu muahede hükümlerine göre bir iade suçu teşkil etmiyorsa;
- b) Kendisinden adlî muavenet istenilen Devlet bu talebi, hakkı hükümransine veya emnûselâmetine halel iras edecek mahiyette telâkki ederse;
- c) Karşılıklı adlî muavenet talebi, bir siyasî, tamamilen askerî, malî işe veya bir matbuat işine müteallik olursa;
- d) Davet olunan şahsı, ademi icabeti halinde cebir tedbirleri veya her hangi bir zararla tehdit edilirse.

VIII - Mahkûmiyetlerin tebliği

Madde — 23

Âkit Devletler, onlardan birinin mahkemelerinden diğerinin tebaası aleyhinde sadır olan ve mahkûmiyetin vuku bulduğu Devlet mevzuatına nazaran sicilli adliye kaydı lâzımgelen katî mahkûmiyet kararları hakkında birbirlerine karşılıklı malûmat vereceklerdir.

Bu suretle gönderilen vesikalarda mahkûmun ahvali şahsiyesine, hükmü veren mahkemeye, suçta, mahkûmiyetin tarihi ile verilen cezaya ait malûmat mezkûr bulunacaktır.

IX - Nihâî hükümler

Madde — 24

İşbu muahede hükümlerine göre karşılıklı adli muavenet talebinin tetkikile bu talebin isafından naşi kendisinden muavenet istenilen Devlet makamatının yaptığı masraflar, bu Devlet tarafından yüklenilir. Karşılıklı adli muavenet talebi terviç olunmadığı halde yine bu masraflar, kendisinden muavenet istenilen Devlete aittir.

Transit olarak iadeden, deniz yolile nakilden veya ehlihibre reyine müracaatten mütevellit masrafları adli muavenet talebinde bulunan Devlet deruhte eder.

Madde — 25

İşbu muahdede derpiş olunan mütekebil adli muavenete ait bütün talebnameler diplomasi tarikile tevdi olunmak ve bu tarik ile muamele görmek lâzımgelir.

Madde — 26

İşbu muahede hükümlerine göre ibraz edilecek evrak, talip Devlet kanunlarının âmir bulunduğu şekilde tanzim edilecek ve bunlara, matlubunminh Devletin lisanında veya fransız lisanında yazılmış bir tercüme terfik olunacaktır. Bu tercümenin aslına mutabakatı, talip Devletin diplomasi memuru veyahut talip veya matlubunminh Devletin yeminli bir mütercimi tarafından tasdik olunacaktır.

Madde — 27

İşbu muahedename Âkit iki Devletin teşkilâtı esasıyesine ve kanunlarına tevfiikan tasdik edilecek ve en kısa müddet zarfında (Bern) de icra edilecek olan tasdiknamelerin teatisinden altı hafta sonra meriyet mevkiine girecektir.

Muahedenin müddeti nihayetsizdir. Âkit Devletlerden her biri bunu her zaman feshetmek hakkını haizdir. Fesih, bunun tebliğinden altı ay sonra hükmünü icra eder.

İşbu hükümleri tasdik etmek üzere, murahhaslar işbu muahedeyi imza eylemişler ve üzerlerine mühürlerini koymuşlardır.

Ankarada 21 K. sani 1933 te tanzim olunmuştur.

NİHAÎ PROTOKOL

Bu günkü tarihte aktolunan iadei mücrimin ve cezaî mevatta karşılıklı adli muavenet muahedenamesinin imzasına tevessül olunduğu sırada, bu hususta usulü dairesinde salâhiyettar zirde vaziül-

imza murahhaslar aşağıdaki hükümleri tesbit etmişlerdir:

- a) 3 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında mezkûr cürümler matlubunminh Devletin mevzuatına nazaran iadeye mevzu teşkil edecek cürümler idadından olacaktır;
- b) Âkitlerin ceza kanunları cismanî cezaları muhtevi değildir;
- c) İdama mahkûm edilen veya işlediği cürümden dolayı bu cezaya mahkûm edilebilecek olan kimsenin İsviçreden Türkiyeye iadesi halinde Federal Hükûmet, ölüm cezasının müebbet ağır hapse tahvilini mutazammın bir talepname göndermeğe salâhiyettardır. Büyük Millet Meclisi mevzuabahs ilâm hakkında henüz bir karar vermemişse, Türk Hükûmeti, bu talepnameyi, ölüm mahkûmiyetlerini tasdika salâhiyettar olan bu makama tevdi edecektir.

İade edilecek şahıs, ölüm cezası mevcut olan bir İsviçre kantonu arazisinde tevkif edilirse Federal Hükûmet, cezanın tahviline ait talepnameyi göndermeyecektir.

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	25 - VI - 1934 ve 1/756
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	28 - VI - 1934 ve 4/695
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa
	:	17 2
	:	22 423
	:	23 287,290,292,295:298